सबसे 'तेज' ग्लोबल महातेज...!

Postal Regd. No. JAL/443/2025-2027

ग्लोबल महातेज

https://epaper.globalmahatej.com/

RNI. NO. MAHBIL /25/A0192

वर्ष १ ले | अंक : २७४ | शुक्रवार, दि. २६ जून २०२६ | पाने : ४ | अमळनेर | किंमत : ३ रुपये | Email - globalmahatej@gmail.com

रवि ज्वेलर्स
सराफ बाजार, अमळनेर.
मो. ७०७४७४२१२१

सोने-चांदी
आजचे भाव

२४ Ct सोने ९९.५०% : ₹ १४३०००
२२ Ct सोने ९१.६०% : ₹ १३००००
१८ Ct सोने ७५.००% : ₹ १०९०००
शुद्ध चांदी ९९९% : ₹ २२३०/-
भाव प्रती १० ग्राम

आजचे अभीष्टचिंतन

श्री. गिरीश पाटील
सरपंच, अमळगाव

श्री. पंकज मुंदडा
संचालक : खा. शि. मंडळ

उपनगराध्यक्ष निकम यांनी केलेली टाक्यांची सफाई आणि माजी सत्ताधाऱ्यांची केलेली धुलाई...

याबद्दल 'कहीं खुशी...कहीं गम'च्या प्रतिक्रिया...!

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

अमळनेर : येथील पालिकेचे उपनगराध्यक्ष श्री. प्रशांत निकम यांनी पाण्याच्या टाकीतील दीर्घकाळापासून साठलेल्या गाळाची सफाई करत असतानाच त्याबाबत जबाबदार असणाऱ्या माजी सत्ताधाऱ्यांची चांगलीच शाब्दिक धुलाई केली आहे.

श्री. निकम यांच्या या डेरिंगबाज तथा कणखर भूमिकेबाबत काहींनी आनंद व्यक्त केला आहे, तर काहींनी तीव्र नाराजीही व्यक्त केली आहे.

श्री. निकम यांच्या मते २४ वर्षांपासून पाण्याच्या टाक्यांची साफसफाई झालेली नाही. तेथील गाळ काढण्यात आलेला नाही. त्यामुळे ते पाणी दूषित व नागरिकांच्या आरोग्यासाठी धोकादायक असल्याचे स्पष्ट केले आहे. यासाठी त्यांनी २४ वर्षांतील सर्व नगराध्यक्ष तथा सत्ताधाऱ्यांना जबाबदार धरून त्यांना अत्यंत स्पष्ट शब्दांत विचारणा करून त्यांना जनमानसात उघडे पाडले आहे. खरेतर २४ वर्षांत जे नगरसेवक, नगराध्यक्ष आणि सत्ताधारी झाले... ज्यांच्याकडे सत्ता होती त्यांच्यात माजी आमदार कृषिभूषण साहेबरावदादा पाटील, आमदार अनिलदादा पाटील, इतकेच नव्हे तर ज्यांच्या नेतृत्वाखाली श्री. निकम पालिकेत कार्यरत आहेत ते माजी आमदार शिरीषदादा चौधरी यांचा समावेश आहे. तसेच हल्ली सत्ताधारी पक्षात पक्षातील अनेक नगरसेवक हे या २४ वर्षांच्या काळात दोन, तीन किंवा चार वेळा नगरसेवक राहिले आहेत. या सर्वांची कोणतीही तमा न बाळगता श्री. निकम यांनी त्यांची चांगलीच शाब्दिक धुलाई केली आहे. श्री. निकम यांच्या या धाडसाबद्दल अनेकांनी त्यांचे कौतुक केले आहे. तर मागील काही सत्ताधारी, नगराध्यक्ष व नगरसेवकांनी मात्र हा श्री. निकम यांचा बालिशपणा व ओव्हर स्टंटबाजी असल्याचा प्रत्यारोप केला आहे. नागरिकांच्या सर्व नागरी सुविधा उपलब्ध करून देणे जसे की साफसफाई, दिवाबत्ती, पाणीपुरवठा या सर्व पालिकेच्या जबाबदाऱ्या आहेत. या जबाबदाऱ्या पूर्ण करण्यासाठी पालिकेत पगार घेणारे अनेक

कर्मचारी आणि अधिकारी आहेत. याबाबतीतील सर्वाधिक जबाबदारी ही पालिकेतील मुख्याधिकारी, विविध अधिकारी आणि कर्मचाऱ्यांची आहे. नगरसेवकांनीही या सर्व सुविधांकडे लक्ष दिले पाहिजे हे खरे आहे. मात्र, गटारी, स्वच्छतागृहे साफ करणे, रस्ते झाडणे, टाक्यांची साफसफाई करणे, विजेच्या खांबांवर चढून दिवे लावणे हे नगरसेवक, नगराध्यक्ष किंवा राज्यकर्त्यांचे काम नाही. त्यासाठी कर्मचाऱ्यांनी आपले कर्तव्य चोख बजावणे गरजेचे असते. श्री. निकम यांनी मात्र या सर्व बाबींसाठी मागील सत्ताधारी आणि नगरसेवकांना जबाबदार धरले आहे. त्याबद्दल अनेकांनी तीव्र नाराजी व्यक्त केली आहे. इतकेच नव्हे; तर नगराध्यक्षांना सोयीस्कररित्या टाळून हे सारे काही कशासाठी सुरू आहे? असाही जाब काहींनी विचारला आहे. सुमारे चार वर्षे पालिकेत प्रशासकाचे राज्य होते. त्या काळातील मुख्याधिकारी व पालिकेतील जबाबदार अधिकारी काय करत होते? त्यांनाही श्री. निकम यांनी जाब विचारणे किंवा त्यांच्यावरही टीका करणे अपेक्षित होते. तसेच श्री. निकम यांच्या म्हणण्याप्रमाणे गेली २४ वर्षे ज्या मुख्याधिकारी, अधिकारी व संबंधित कर्मचाऱ्यांनी टाक्यांची साफसफाई न करून नागरिकांच्या जीवाशी खेळले त्यांच्यावर गुन्हे दाखल करणे किंवा कर्तव्य कसुरीबद्दल कठोर कारवाई व्हावी यासाठीही श्री. निकम परखड भूमिका घेतील की फक्त राजकीय मंडळींवरच दोषारोप करून शांत बसतील हे आगामी काळात लक्षात येईलच. श्री. निकम यांनी सत्ताधाऱ्यांपेक्षाही पगारी कर्मचाऱ्यांबाबत कठोर भूमिका घ्यावी, असे अनेकांनी मत व्यक्त केले आहे. मात्र, काहींवरील राजकीय राग व उत्साहाच्या भरात आणि पालिकेच्या कार्यपद्धतीची फारशी माहिती नसल्यामुळे श्री. निकम यांनी सर्रास सत्ताधाऱ्यांवर केलेली आगपाखड हल्ली त्यांच्यासोबत असलेल्यांसह माजी राज्यकर्त्यांना मुळीच रुचलेली नाही. नगराध्यक्षपदासाठीचे पराभूत उमेदवार जितेंद्र ठाकूर यांनी २४ ऐवजी १४ वर्षांपूर्वी टाक्या साफ झाल्या होत्या, असे स्पष्ट केले आहे. दरम्यान, हल्ली एकच टाकी साफ झाली आहे. बाकी टाक्या साफ होणे गरजेचे आहे. या सर्व आरोप-प्रत्यारोपांच्या फैरींमध्ये आणि गदारोळामध्ये उर्वरित टाक्याही लवकरात लवकर साफ व्हाव्यात, नागरिकांचे आरोग्य सुरक्षित राहावे, त्यांना अत्यावश्यक सर्व सोयी-सुविधा मिळाव्यात, त्यात कोणीही राजकारण आणू नये, चमकोगिरी तर मुळीच करू नये, राज्यकर्त्यांसोबतच किंवा त्यापेक्षाही अधिक पालिकेतील मुख्याधिकारी, अधिकारी आणि कर्मचारी यांनी आपली कर्तव्य बजावणी वेळोवेळी आणि चोखपणे करावी, विरोधी पक्षानेही कणखर भूमिका घेऊन राज्यकर्त्यांवर अंकुश ठेवणे व त्यांच्याकडून कर्तव्य बजावणी करून घेणे अत्यंत गरजेचे आहे, अशी अपेक्षा नागरिकांकडून केली जात आहे. दरम्यान, श्री. निकम यांना याबाबत प्रतिक्रियेसाठी संपर्क साधला असता त्यांनी कॉल रिसिव्ह केला नाही आणि नंतर मोबाईल स्विच ऑफ केला. तर नगराध्यक्ष डॉ. परीक्षित बाविस्कर यांनी त्यांना टाळून पालिकेत खूप काही सुरू असले तरी त्यावर कोणतीही नाराजी व्यक्त न करता अत्यंत संयमित आणि सुसंस्कृतपणे प्रतिक्रिया देताना सांगितले, की श्री. निकम चांगले काम करीत आहेत. आता अन्य टाक्याही साफ करण्याचे काम हाती घेतले जाईल.

एकल महिलांच्या आयुष्यात आशेचा दीप

राजरथ फाउंडेशनकडून शैक्षणिक साहित्याची अनोखी भेट

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

अमळनेर : येथील राजरथ फाउंडेशनतर्फे जागतिक एकल महिला दिनानिमित्त संघर्षमय आयुष्य जगणाऱ्या एकल महिला, त्यांची मुले आणि अनाथ बालकांच्या चेहऱ्यावर आनंदाचे हास्य फुलविणारा हृदयस्पर्शी उपक्रम राबविण्यात आला. साऊ एकल महिला समिती महाराष्ट्र यांच्या मार्गदर्शन व प्रेरणेने आयोजित या कार्यक्रमात ग्रामीण भागातील एकल महिलांचा आणि त्यांच्या पाल्यांचा सन्मान करण्यात आला. यावेळी महिलांसह मोठ्या संख्येने विद्यार्थी उपस्थित होते.

संस्थेचे अध्यक्ष प्रा. सुनील पाटील आणि ग्लोबल स्कूलच्या शिक्षिका पायल पाटील दरवर्षी समाजातील गरजू विद्यार्थ्यांसाठी अशा संवेदनशील उपक्रमांचे आयोजन करतात. यंदाही अनेक विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक साहित्य भेट देत त्यांच्या शिक्षणाला बळकटी देण्याचा प्रयत्न करण्यात आला. राजरथ फाउंडेशनकडून दरवर्षी सुमारे ५० विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक पालकत्व स्वीकारले जाते. एवढेच नव्हे; तर वर्षभर या विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक आणि सामाजिक गरजांमध्ये संस्था खंबीरपणे पाठीशी उभी राहते.

कार्यक्रमादरम्यान पायल पाटील यांनी उपस्थित एकल महिलांना क्रांतिज्योती सावित्रीबाई फुले यांची

अमळनेर : राजरथ फाउंडेशनतर्फे जागतिक एकल महिला दिनानिमित्त आयोजित कार्यक्रमात महिला व त्यांच्या पाल्यांच्या सन्मानावेळी उपस्थित संस्थाध्यक्ष प्रा. सुनील पाटील, ग्लोबल स्कूलच्या शिक्षिका पायल पाटील आदी.

पुस्तिका भेट देत त्यांचा सन्मान केला. तसेच शासनाच्या विविध कल्याणकारी योजना, बालसंगोपन योजना आणि खासगी क्षेत्रातील शिष्यवृत्तींबाबत सविस्तर माहिती देण्यात आली. काही पात्र मुलांसाठी बालसंगोपन योजनेचे अर्जही भरून घेण्यात आले.

संस्थेच्या सातत्यपूर्ण प्रयत्नांमुळे आजपर्यंत अनेक एकल पाल्य व अनाथ मुलांना महिला व बालविकास विभागामार्फत दरमहा २,२५० रुपयांचा लाभ मिळवून देण्यात आला आहे. तसेच अनेक महिलांना राष्ट्रीय कुटुंब अर्थसहाय्य योजना आणि संजय गांधी निराधार योजनेचा लाभ मिळाला आहे. 'कोरोना'काळात पती गमावलेल्या १५ महिलांना शिवणयंत्र वाटप करून स्वावलंबनाचा मार्ग उपलब्ध करून देण्यात आला. याशिवाय अनेक महिलांना आवश्यक शासकीय कागदपत्रे मिळवून देण्यासाठीही संस्थेने पुढाकार घेतला आहे.

आजपर्यंत विधवा, परित्यक्ता आणि घटस्फोटित अशा २०० हून अधिक एकल महिलांची नोंदणी संस्थेकडे झाली असून, त्यांच्या सर्वांगीण सक्षमीकरणासाठी सातत्याने काम सुरू असल्याची माहिती संस्थेने दिली. गरजू एकल महिलांनी मदतीसाठी ९४०५०५१७०० किंवा ९९७५२८८६१६ या क्रमांकावर संपर्क साधावा, असे आवाहनही संस्थेतर्फे करण्यात आले आहे.

स्वच्छ महाराष्ट्र अभियानांतर्गत पालिकेस अत्याधुनिक सक्शनकम जेटिंग मशीन प्राप्त

नगराध्यक्ष डॉ. बाविस्कर यांचा प्रयत्न; शहरातील स्वच्छता व्यवस्थेला मिळणार बळ

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

अमळनेर : शहरातील स्वच्छता व्यवस्थेचे आधुनिकीकरण, सांडपाणी व्यवस्थापनाची कार्यक्षमता वाढविणे तसेच नागरिकांना अधिक दर्जेदार व परिणामकारक स्वच्छता सुविधा उपलब्ध करून देणे, या उद्देशाने स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरिक २.०) अंतर्गत येथील पालिकेस अत्याधुनिक सक्शनकम जेटिंग मशीन वाहन प्राप्त झाले आहे. त्यामुळे शहरातील मुख्य गटारी, नाले, सांडपाणी वाहिन्या व जलनिःस्सारण यंत्रणेतील गाळ, कचरा व अडथळे अत्यंत प्रभावीपणे दूर करणे शक्य होणार असून, मॉन्सूनपूर्व नियोजन, सार्वजनिक आरोग्यसंवर्धन व पर्यावरण संरक्षणाच्या दृष्टीने देखील या वाहनाचा मोठ्या प्रमाणावर लाभ होणार आहे. स्वच्छ, सुंदर, निरोगी व विकसित अमळनेर शहर घडविण्याच्या संकल्पनेला बळकटी

अमळनेर : स्वच्छ महाराष्ट्र अभियानांतर्गत पालिकेस नुकतेच अत्याधुनिक सक्शनकम जेटिंग मशीन प्राप्त झाले. यावेळी उपस्थित नगराध्यक्ष डॉ. परीक्षित बाविस्कर, नगरसेवक महेश देशमुख, स्वच्छता निरीक्षक संतोष जाधव, किरण कंडारे, संतोष माणिक आदी.

देणारे हे वाहन शहराच्या स्वच्छता व्यवस्थेमध्ये नवीन अध्याय निर्माण करणारे ठरणार आहे. या मशीन प्राप्तीसाठी नगराध्यक्ष डॉ. परीक्षित बाविस्कर यांनी प्रयत्न केले. डॉ. बाविस्कर हे आपल्या दूरदृष्टीपूर्ण नेतृत्वाखाली शहराच्या सर्वांगीण विकासासाठी विविध लोकाभिमुख व नागरिक केंद्रित उपक्रम प्रभावीपणे राबविण्यासाठी प्रयत्नशील आहेत. त्यामध्ये शहराच्या स्वच्छता व्यवस्थेला अधिक सक्षम, गतिमान व तंत्रज्ञानाधारित बनविण्याच्या दृष्टीने प्राप्त झालेले हे अत्याधुनिक वाहन एक महत्त्वपूर्ण टप्पा ठरणार आहे.

दिनविशेष

२६ जून

- नागपूरजवळील कोराडी येथील तत्कालीन सर्वात मोठ्या वीजनिर्मिती केंद्रातून वीजनिर्मिती सुरू झाली.
- नांदेड जिल्ह्यातील किनवट तालुक्याचे विभाजन करून माहूर या नवीन तालुक्याची निर्मिती करण्यात आली.
- शिवाजी राजांची मुद्रा असलेले नाणे चलनात आले.

गर्व से कहो स्वदेशी है हम...!
स्वदेशी ही खरिदेंगे हम...!!

स्वातंत्र्यपूर्व संग्रामातील स्वदेशीची हाक आता पुन्हा देवू या. नवरात्रोत्सवात आपण आदिमाया आदिशक्तीचा जागर करतो त्याप्रमाणेच स्वदेशीचाही जागर करूया..! सच्च्या भारतीयांवर जेव्हा-जेव्हा परकीय आक्रमण होते तेंव्हा-तेंव्हा ते प्रचंड त्वेषाने पेटून उठतात...!! आता तीच वेळ येऊन ठेपली आहे...!!!

जय भारत...!
जय स्वदेशी...!!

दुचाकीवरून पडल्याने महिलेचा मृत्यू

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

अमळनेर : देवपूर-धुळे येथील रहिवासी योगेश साळुंखे हे रविवार, दि. १४ जून रोजी पत्नी विशाखा यांच्यासमवेत दुचाकीवरून (एमएच १८-एयू ७७४७) बुधगाव (ता. चोपडा) येथून नातेवाईकांकडील दशक्रिया विधी आटोपून भरवस रस्त्याने जात होते. यावेळी ते भरवसजवळील रस्त्यावरील खड्ड्यात पडले. त्यात पत्नी विशाखा यांच्या डोक्याला गंभीर इजा झाल्याने त्यांचा मृत्यू झाला. दुचाकीवरून पडल्याने मागे बसलेल्या महिलेचा मृत्यू झाला. याबाबत मारवड पोलीस ठाण्यात आकस्मिक मृत्यूची नोंद करण्यात आली आहे.

सोने-चांदी स्वस्त होणार की महाग?

अमेरिकेने जगाला दिला धक्का; जुलैमध्ये काय असेल भाव? अंदाजाने सर्व चक्रावले

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

सध्या संपूर्ण जगभरात सोन्याच्या किमती चर्चेचा विषय ठरत आहेत. भारतात सोन्याचा भाव १० ग्रॅममागे सुमारे १.४५ लाख रुपयांच्या पातळीवर पोहोचला आहे. तर चांदीचा दर प्रतिकिलो सुमारे २.३३ लाख रुपयांच्या आसपास आहे. अशा परिस्थितीत सर्वात मोठा प्रश्न असा निर्माण झाला आहे की, सोने आता खूप महाग झाले आहे का, की त्यात अजूनही तेजीची संधी शिल्लक आहे?

या प्रश्नाचे उत्तर जगातील मोठ्या गुंतवणूकदारांच्या ताज्या मतांमध्ये दडलेले आहे. बँक ऑफ अमेरिकेच्या 'ग्लोबल फंड मॅनेजर सर्व्हे'ने सोन्याबाबत असा संकेत दिला आहे ज्यामुळे बाजारात मोठी चर्चा सुरू झाली आहे. आर्थिक बाजाराशी संबंधित लोक या सर्वेक्षणाची आतुरतेने वाट पाहत असतात.

बँक ऑफ अमेरिकेच्या ताज्या सर्वेक्षणानुसार सोन्याला ओव्हरव्हॅल्यूड म्हणजेच आवश्यकतेपेक्षा जास्त महाग समजणाऱ्या गुंतवणूकदारांची संख्या २०२४ च्या सुरुवातीपासूनच्या सर्वात खालच्या पातळीवर आली आहे. सोप्या भाषेत सांगायचे झाल्यास जगातील मोठे फंड मॅनेजर्स आता असे मानत नाहीत की सोने त्याच्या क्षमतेपेक्षा खूप वर गेले आहे.

याचा अर्थ असा, की विक्रमी उच्चांकावर पोहोचल्यानंतरही सोन्याबाबतची भीती कमी झाली असून गुंतवणूकदारांचा विश्वास वाढला आहे. गेल्या अडीच वर्षांतील ही पहिलीच वेळ आहे की, इतक्या उच्च पातळीवर असूनही सोन्याकडे सकारात्मक दृष्टिकोनातून पाहिले जात आहे.

'ओव्हरव्हॅल्यूड' म्हणजे नेमके काय?

जेव्हा एखाद्या मालमत्तेची किंमत इतकी वाढते की गुंतवणूकदारांना वाटू लागते की आता त्यात पुढे वाढीची फारशी संधी उरलेली नाही, तेव्हा त्या मालमत्तेला ओव्हरव्हॅल्यूड म्हटले जाते. मात्र बँक ऑफ अमेरिकेच्या सर्वेक्षणात दिसून आलेला बदल सांगतो की मोठे गुंतवणूकदार अजूनही सोन्यात मोठ्या वाढीची शक्यता पाहत आहेत. त्यामुळेच सोन्याबद्दल त्यांचा दृष्टिकोन अधिक सकारात्मक झाला आहे.

विक्रमी दर असूनही विश्वास का वाढला?

हा प्रश्न सध्या प्रत्येक गुंतवणूकदाराच्या मनात आहे. साधारणपणे एखादी मालमत्ता सातत्याने विक्रमी पातळीवर जात असेल तर गुंतवणूकदारांना नफावसुली आणि घसरणीची भीती वाटू लागते. मात्र सोन्याच्या बाबतीत चित्र वेगळे आहे. सर्वेक्षणानुसार जागतिक आर्थिक अनिश्चितता, भू-राजकीय तणाव, केंद्रीय बँकांकडून सुरू असलेली मोठ्या प्रमाणातील खरेदी आणि सुरक्षित गुंतवणुकीची वाढती मागणी यामुळे सोन्याच्या दरांना मोठा आधार मिळत आहे. हेच घटक पुढील काळातही सोन्याच्या तेजीला चालना देऊ शकतात. त्यामुळे किमती महाग असल्या तरी गुंतवणूकदारांचा विश्वास कायम आहे.

जुलै २०२६ मध्ये सोन्याचा भाव कुठे जाऊ शकतो?

सध्या भारतात सोन्याचा भाव १० ग्रॅममागे सुमारे १.४५ लाख रुपये आहे. डॉलर-रुपया विनिमय दर जवळपास ९५ रुपये असल्याने आंतरराष्ट्रीय बाजारातील किंमतींचा भारतीय बाजारावर मोठा प्रभाव पडत आहे. विविध ब्रोकरेज हाऊसेसच्या अहवालानुसार जुलै महिन्यातही सोन्याचा कल सकारात्मक राहण्याची शक्यता आहे. अंदाज वेगवेगळे असले तरी बहुतांश संस्थांना सोन्यातील मजबुती कायम राहील, असे वाटते.

बँक ऑफ अमेरिका काय म्हणते?

बँक ऑफ अमेरिकेच्या मते सोने अजूनही गुंतवणूकदारांसाठी मजबूत हेज म्हणजेच संरक्षण कवच म्हणून काम करत आहे. अहवालानुसार कोणत्याही कारणामुळे सोन्याच्या किमतींमध्ये मोठी घसरण झाली तरी खरेदीदार पुन्हा सक्रिय होऊ शकतात. मोठ्या गुंतवणूकदारांचे मत आहे की, दर घसरले तरी मागणी टिकून राहण्याची शक्यता आहे. बँक ऑफ अमेरिकेने २०२६ साठी सोन्याचा सरासरी भाव ४,५३८ डॉलर प्रति औंस राहील असा अंदाज व्यक्त केला आहे. जर तेजी आणखी मजबूत झाली तर सोन्याचा भाव ५,००० डॉलर प्रति औंसपर्यंत जाऊ शकतो.

गोल्डमन सॅक्सचा अंदाज

जगातील अग्रगण्य गुंतवणूक

पान २ वर

संपादकीय

सत्तेच्या दारी सत्तेची तोरणे

विधान परिषदेच्या स्थानिक स्वराज्य संस्था मतदारसंघांमधील निवडणुकीत सत्ताधारी महायुतीला मिळालेले 'शत प्रतिशत' यश अपेक्षित होतेच. गेल्या वर्षी महापालिका, नगरपालिका आणि मोजक्या जिल्हा परिषदांच्या निवडणुकांमध्ये महायुतीला घवघवीत यश मिळाले; तेव्हाच या मतदारांवर लढल्या जाणाऱ्या विधान परिषदेच्या जागांवरील विजयावरसुद्धा शिक्कामोर्तब झाले होते. एकूण १७ जागांसाठी झालेल्या या निवडणुकीत सर्व जागा महायुतीच्या पदरात पडल्या. त्यामध्ये भारतीय जनता पक्षाने सर्वाधिक ११, शिवसेनेने ३ आणि राष्ट्रवादी काँग्रेसने २ जागांवर विजय मिळविला. नाशिकमधील बंडखोर उमेदवारही महायुतीच्याच एखाद्या गोटात सहभागी होणार आहेत. अमरावतीमध्ये मात्र काँग्रेसच्या उमेदवाराने शून्य मते मिळवून आगळाच 'विक्रम' केला आहे. सत्ताधाऱ्यांचा वारू या निवडणुकीतही चौखूर उधळला असला, तरी त्यामागील दबावतंत्र, प्रलोभने आणि घोडेबाजाराच्या चर्चा लोकशाहीच्या स्मारकावर आणखी विटा चढवणाऱ्या आहेत, हे मात्र नक्की.

'सगळेच रस्ते रोमकडे जातात,' या म्हणीनुसार हल्ली सर्वपक्षीय मतदार हे सत्ताधाऱ्यांकडेच येतात, हे वास्तव आहे. त्याच न्यायाला अनुसरून या १७ पैकी ६ जागांवर विरोधी उमेदवारांनी लढण्याआधीच शस्त्रे टाकली होती. ठाणे, कोकण, पुणे, अहिल्यानगर, यवतमाळ आणि वर्धा–गडचिरोली व चंद्रपूर या जागांवर कुठे काँग्रेस तर कुठे 'उबाठा' गटाच्या उमेदवारांनी अर्ज माघारी घेतले. शरद पवार गटाने तर महाविकास आघाडीत भांडून मिळवलेली उमेदवारी शेवटी सत्ताधाऱ्यांच्याच चरणी अर्पण केली. एका उमेदवाराने तर 'घोडेबाजार रोखण्यासाठी' असा अजब मुलामा लावून आपल्या माघारीचे निलाजरे समर्थनही केले. त्यामुळे उमेदवार किंवा त्यांचे नेते फायद्यात असले, तरी बहुसंख्य मतदारांचा तोटा झाल्याची खंत आणखी सहा वर्षे तरी कायम राहील. अशा पार्श्वभूमीवरील उर्वरीत ११ जागांवरील महायुतीचा विजय, ही औपचारिकताच उरली होती. तेथेही गुप्त मतदानामुळे अनेक मतदारांना 'अंतरात्म्याचा आवाज' ऐकून 'सद्सद्विवेकबुद्धी' वापरण्याची संधी मिळाली. त्यासाठी सत्ताधाऱ्यांकडून योग्य तो 'वर' मिळाला होताच; त्यामुळेच बहुसंख्य उमेदवार पहिल्याच फेरीत विजयी झाल्यास नवल ते काय! अमरावतीमध्ये भाजपचे प्रवीण पोटे यांच्यासाठी तर अंमळ जास्तच 'प्रसादवाटप' झाले असावे; त्यामुळेच विरोधी काँग्रेसची ११९ मते असताना त्यांच्या उमेदवाराला भोपळाही फोडण्याची संधी मिळाली नाही. वंचित बहुजन आघाडीच्या उमेदवारानेही ३१ मते मिळविली, हे लक्षणीय म्हणावे लागेल.

एकीकडे 'शिंदे सेने'च्या 'ऑपरेशन टायगर'ला यश मिळत असताना तेथे मंत्री गिरीश महाजन यांचे चेले गोकुळ गिते यांनी शिंदे सेनेचे उमेदवार नरेंद्र दराडे यांचा पराभव केल्याने महायुतीमधील रस्सीखेच उघड झाली. मात्र, आपल्याच उमेदवाराला धूळ चारणाऱ्या गिते यांना खास विमानाने पाचारण करून शिंदे गटाने घातलेल्या पायघड्या आणि पराभूत उमेदवार दराडे यांनी बड्या नेत्यांची नावे घेऊन 'आमचेच पैसे वाटून सर्वांनी गद्दारी केली,' या आरोपाचे पडसादही उमटत राहणार, हे नक्की. काही काळापूर्वीच जिल्हा परिषदेच्या निवडणुकीतील नाट्य आणि मंत्र्यांनाही झालेल्या धक्काबुक्कीच्या पार्श्वभूमीवर सातारा–सांगलीमध्ये विजय झाला असला, तरी विरोधी महाविकास आघाडीच्या पारड्यात पडलेली महायुतीची शंभराहून अधिक मते वेगळा संदेश देणारी आहेत. स्थानिक स्वराज्य संस्थांमधून विजयाचा गुलाल उधळून महायुतीने आपली पाळेमुळे अधिकच घट्ट केली आहेत. दुसरीकडे विरोधकांना मात्र दिवसेंदिवस भिंग लावून आपले अस्तित्व शोधण्याची वेळ आली आहे, एवढे या निकालाने पुन्हा एकदा दाखवून दिले. लोकांच्या मतांवर निवडून येणाऱ्या विधानसभेच्या आमदारांवर अंकुश ठेवणारे; वेळप्रसंगी त्यांनाही समजुतीचे बोल ऐकविण्याची क्षमता असलेले 'वरिष्ठांचे सभागृह' ही विधान परिषदेची ओळख. ग. प्र. प्रधान, ग. दि. माडगूळकर यांच्यापासून ते सत्ताधाऱ्यांना धारेवर धरणारे बी. टी. देशमुख आणि नितीन गडकरी अशा विविध क्षेत्रांतील मान्यवरांची परंपरा लाभलेल्या या सभागृहात बड्या नेत्यांचे कुटुंबकबिले आणि धनाढ्यांचा गोतावळा जमला आहे. त्यातच 'मतदारांची कामे,' असा मंत्र जपत सगळेच सत्ताधाऱ्यांपुढे नांगी टाकताना दिसत आहेत. अशा वेळी या सभागृहात कोणी कोणाचे कान पिळावेत, असा प्रश्न पडल्यास नवल नाही.

अमळनेर ग्रामीण रुग्णालयासाठी २० अतिरिक्त पदे मंजूर

आमदार पाटील : उपजिल्हा रुग्णालयाचा दर्जा; तज्ज्ञ ४ डॉक्टरांसह कर्मचारी वाढणार

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

अमळनेर : येथील ग्रामीण रुग्णालयाचे उपजिल्हा रुग्णालय म्हणून श्रेणीवर्धन झाले आहे. त्यामुळे २० अतिरिक्त पदांना राज्य शासनाच्या आरोग्य विभागाने मंजुरी दिली आहे. त्या अनुषंगाने आता ४ तज्ज्ञ डॉक्टर व इतरही कर्मचारी वाढून येथील आरोग्य सेवा अधिक वृद्धिंगत होईल, अशी माहिती माजी मंत्री तथा आमदार अनिलदादा पाटील यांनी दिली.

याबाबत शासनाचा आदेश दि.२४ जून २०२६ रोजी प्रसिद्ध झाला असून, यात राज्यातील काही रुग्णालयांचा समावेश आहे. राज्यातील ५० टक्क्यांपेक्षा जास्त बांधकाम झालेल्या नवनिर्मित अथवा श्रेणीवर्धीत आरोग्य संस्थेकरिता पदनिर्मिती करण्यात आली असून, अमळनेर ग्रामीण रुग्णालयाचे उपजिल्हा रुग्णालय म्हणून श्रेणीवर्धन झाल्यानंतर त्याचे बांधकामही ९० टक्के पूर्ण झाले असल्याने या पदवाढीस मंजुरी मिळाली आहे. विशेष म्हणजे आमदार पाटील यांच्या सततच्या पाठपुराव्यामुळे तब्बल २४ वर्षांनंतर ही

पदांची वाढ झाली आहे.

रुग्णांना मिळणार लाभ

अमळनेर ग्रामीण रुग्णालयात आधी एकूण २९ पदे होती. त्यात एक वर्ग–१ चे वैद्यकीय अधीक्षक १, वर्ग– २ चे ३ वैद्यकीय अधिकारी आणि इतर कर्मचाऱ्यांचा समावेश होता. आता २० पदे वाढली आहेत. त्यात ४ डॉक्टर असतील. यामध्ये १ सर्जन, १ फिजिशियन आणि २ एमबीबीएस डॉक्टरचा समावेश असेल. याशिवाय इतर नर्सिंग व अन्य कर्मचारी असतील. सदर रुग्णालयात एनएचएम अंतर्गत कंत्राटी २० कर्मचारी आधीचे आहेत. म्हणजेच आरोग्यसेवेची मोठी टीम या रुग्णालयात आता कार्यरत असणार आहे.

दरम्यान, अमळनेर ग्रामीण रुग्णालयाचे उपजिल्हा रुग्णालयात रूपांतर करण्यासाठी आमदार पाटील यांनी पाठपुरावा केल्याने त्यास यश आले. त्यानंतर प्रत्यक्ष बांधकाम देखील सुरू होऊन तेही पूर्णत्वास येण्याच्या मार्गावर आहे. आता आमदारांच्याच प्रयत्नांनी पदे देखील वाढल्याने अमळनेर परिसरातील रुग्णांना मोठा लाभ होणार आहे. याकामी पाठपुरावा करण्यासाठी ग्रामीण रुग्णालयाचे वैद्यकीय अधीक्षक डॉ. प्रकाश ताडे व इतर कर्मचाऱ्यांचे सहकार्य लाभल्याचे आमदार पाटील यांनी सांगितले. या मंजुरीबद्दल आमदार पाटील यांनी मुख्यमंत्री ना. देवेंद्र फडणवीस, उपमुख्यमंत्री ना. एकनाथ शिंदे, उपमुख्यमंत्री ना. श्रीमती सुनेत्राताई पवार, आरोग्यमंत्री प्रकाश आबिटकर, जलसंपदामंत्री गिरीश महाजन, जळगाव जिल्ह्याचे पालकमंत्री गुलाबराव पाटील यांचे आभार मानले आहेत.

पत्रकारांचा अवमान सहन केला जाणार नाही

खासदार संजय दिना पाटील यांच्या वक्तव्याचा व्हॉईस ऑफ मीडियाकडून तीव्र निषेध

Voice of Media
Fight for journalists and journalism

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

राज्यभर आंदोलन करण्याचा संदीप काळे यांचा इशारा

मुंबई : शिवसेना (शिंदे गट) चे खासदार संजय दिना पाटील यांनी पत्रकाराबाबत केलेल्या कथित अपमानास्पद वक्तव्याचा व्हॉईस ऑफ मीडिया, व्ही ओ एम इंटरनॅशनल फोरमने तीव्र निषेध केला असून, या प्रकरणी मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांना सविस्तर निवेदन पाठवून तातडीने हस्तक्षेप करण्याची मागणी केली आहे.

संस्थापक तथा आंतरराष्ट्रीय अध्यक्ष संदीप काळे यांच्या स्वाक्षरीने पाठविण्यात आलेल्या निवेदनात म्हटले आहे की, पत्रकार हे लोकशाहीचे चौथे स्तंभ असून शासन, प्रशासन आणि जनतेमधील संवादाचा महत्त्वाचा दुवा आहेत. अशा परिस्थितीत लोकप्रतिनिधींकडून पत्रकारांबाबत अपमानास्पद भाषा वापरणे ही अत्यंत गंभीर बाब असून ती लोकशाही मूल्यांना धरून नाही.

निवेदनात पुढे नमूद करण्यात आले आहे की, पत्रकारांना प्रश्न विचारण्याचा, माहिती जाणून घेण्याचा आणि जनतेसमोर सत्य मांडण्याचा घटनात्मक अधिकार आहे. पत्रकारांनी आपली व्यावसायिक जबाबदारी पार पाडताना त्यांच्याविषयी अवमानकारक शब्दप्रयोग करणे किंवा त्यांना लक्ष्य करणे हे मुक्त पत्रकारितेच्या वातावरणासाठी घातक ठरू शकते.

एखाद्या बातमीबाबत किंवा प्रश्नाबाबत मतभेद असू शकतात; मात्र त्यासाठी पत्रकारांचा अपमान करणे अथवा त्यांची प्रतिष्ठा कमी करण्याचा प्रयत्न करणे कोणत्याही लोकशाही व्यवस्थेत स्वीकारार्ह नाही. अशा प्रकारच्या विधानांमुळे पत्रकारांच्या सुरक्षिततेबाबत चिंता निर्माण होण्याची शक्यता असून समाजात पत्रकारांविषयी चुकीचा संदेश जाऊ शकतो.

या पार्श्वभूमीवर मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी या प्रकरणाची गांभीर्याने दखल घ्यावी, संबंधित खासदारांकडून सार्वजनिक दिलगिरी व्यक्त करण्यास सांगावे आणि पत्रकारांचा सन्मान व सुरक्षितता अबाधित राहील यासाठी शासनाने स्पष्ट भूमिका घ्यावी, अशी मागणी संघटनेने केली आहे.

संदीप काळे यांनी म्हटले आहे की, महाराष्ट्राला पुरोगामी विचारांची आणि मुक्त अभिव्यक्तीची समृद्ध परंपरा लाभली आहे. पत्रकारितेचा सन्मान राखणे ही लोकशाहीची मूलभूत गरज आहे. पत्रकारांवर होणारे शाब्दिक हल्ले, धमक्या किंवा अवमान याविरोधात सर्वच स्तरांवर ठाम भूमिका घेणे आवश्यक आहे.

दरम्यान, या निवेदनाच्या प्रती राज्य शासनातील वरिष्ठ अधिकारी, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, पोलीस महासंचालक तसेच संबंधित पक्ष नेतृत्वालाही पाठविण्यात आल्या असल्याची माहिती व्हॉईस ऑफ मीडिया इंटरनॅशनल फोरमच्या वतीने देण्यात आली. व्हॉईस ऑफ मीडिया व्ही ओ एम इंटरनॅशनल फोरमचे राष्ट्रीय अध्यक्ष अनिल मस्के यांनी या प्रकरणी राज्यभर आंदोलन छेडण्याचा इशारा दिला आहे.

पत्रकारांचा सन्मान आणि अभिव्यक्ती स्वातंत्र्य अबाधित ठेवण्यासाठी राज्य शासनाने या प्रकरणात त्वरित आणि ठोस पावले उचलावीत, अशी अपेक्षा पत्रकार संघटनांकडून व्यक्त करण्यात येत आहे.

अमळनेर : 'पुण्यश्लोक अहिल्याबाई होळकर मोफत पास योजने'च्या जनजागृतीवेळी साने गुरुजी विद्यामंदिरातील विद्यार्थिनींसमवेत एस.टी. महामंडळाचे आगारप्रमुख प्रमोद चौधरी, सहाय्यक वाहतूक अधीक्षक क्षीरसागर, वाहतूक निरीक्षक सैंदाणे आणि वरिष्ठ लिपिक पाटील आदी.

होळकर मोफत पास योजनेची विद्यार्थिनींना दिली माहिती

एसटी महामंडळाच्या अधिकाऱ्यांकडून साने गुरुजी विद्यामंदिरात जनजागृती

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

अमळनेर : राज्य शासनामार्फत ग्रामीण भागातील मुलींच्या शिक्षणाला चालना देण्यासाठी राबविण्यात येणाऱ्या 'पुण्यश्लोक अहिल्याबाई होळकर मोफत पास योजने'विषयी विद्यार्थिनींमध्ये जनजागृती करण्यासाठी महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाच्या अधिकाऱ्यांनी साने गुरुजी विद्यामंदिर शाळेला भेट देत योजनेची सविस्तर माहिती दिली. यावेळी विद्यार्थिनींना मोफत प्रवास सवलतीचा लाभ कसा घेता येईल, याबाबत मार्गदर्शन करण्यात आले.

राज्य शासनाच्या या महत्त्वाकांक्षी योजनेंतर्गत ग्रामीण भागातील इयत्ता ५ वी ते १२ वीपर्यंत शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थिनींना त्यांच्या गावापासून शाळेपर्यंत ये–जा करण्यासाठी एसटी बसमधून १०० टक्के मोफत प्रवास सवलत दिली जाते. या योजनेमुळे ग्रामीण भागातील विद्यार्थिनींना शिक्षणासाठी होणारा प्रवास खर्च वाचण्यास मदत होत असून, मुलींचे शाळेत जाण्याचे प्रमाण वाढविण्यासाठीही ही योजना उपयुक्त ठरत आहे. योजनेची माहिती अधिकाधिक विद्यार्थिनींपर्यंत पोहोचावी आणि पात्र लाभार्थींनी या सुविधेचा लाभ घ्यावा, या उद्देशाने एसटी महामंडळाच्या अधिकाऱ्यांनी साने गुरुजी विद्यामंदिर शाळेला भेट दिली. यावेळी शाळेचे मुख्याध्यापक संजीव पाटील यांच्याकडे मोफत पास योजनेचे अर्ज सुपूर्द करण्यात आले. तसेच विद्यार्थिनींना अर्ज भरण्याची प्रक्रिया, आवश्यक कागदपत्रे आणि पास मिळविण्याबाबत सविस्तर माहिती देण्यात आली. याप्रसंगी आगारप्रमुख प्रमोद चौधरी, सहाय्यक वाहतूक अधीक्षक संदेश क्षीरसागर, वाहतूक निरीक्षक मुकेश सैंदाणे आणि वरिष्ठ लिपिक तुषार पाटील उपस्थित होते. उपस्थित अधिकाऱ्यांनी शासनाच्या विविध प्रवासी कल्याणकारी योजनांची माहिती देत विद्यार्थिनींनी या योजनेचा लाभ घेऊन शिक्षणाचा प्रवास अधिक सुलभ करावा, असे आवाहन केले.

शाळा प्रशासनानेही या उपक्रमाचे स्वागत करत विद्यार्थिनींना योजनेचा लाभ मिळवून देण्यासाठी आवश्यक सहकार्य करण्याची ग्वाही दिली. शासनाच्या या योजनेमुळे ग्रामीण भागातील मुलींच्या शिक्षणाला बळ मिळणार असून, आर्थिक अडचणींमुळे शिक्षणात खंड पडण्याचे प्रमाण कमी होण्यास मदत होणार असल्याची भावना यावेळी व्यक्त करण्यात आली.

एकल महिलांच्या समस्या तत्काळ सोडवा

विविध फाऊंडेशनची नायब तहसीलदारांकडे निवेदनाद्वारे मागणी

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

अमळनेर : तालुक्यातील एकल महिलांच्या समस्या तातडीने सोडवून त्यांना हक्क, सन्मान व स्वावलंबन मिळवून देण्यासाठी प्रशासनाने विशेष प्रयत्न करावेत, अशी मागणी एकल महिलांनी उपविभागीय अधिकारी, तहसीलदार, गटविकास अधिकारी, महिला व बालविकास प्रकल्प अधिकारी तसेच पालिका मुख्याधिकारी यांच्याकडे निवेदनाद्वारे केली आहे. सदर निवेदन नायब तहसीलदार सी. यू. पाटील यांनी स्वीकारले.

त्यात म्हटले आहे, की तालुक्यातील अनेक एकल महिला व अनाथ मुलांचे बालसंगोपनाचे प्रस्ताव विविध कार्यालयांमध्ये प्रलंबित असून त्यांचा तातडीने निपटारा करण्यात यावा. तसेच नगर विकास विभागाच्या २९ मार्च २०२२ च्या शासन निर्णयानुसार नगर परिषद व नगर पंचायतींकडील ५ टक्के निधीतून एकल महिलांना विविध योजनांचा लाभ त्वरित देण्यात यावा. याशिवाय जिल्हा परिषद व पंचायत समितीच्या उपलब्ध निधीतून एकल महिला सक्षमीकरणासाठी विशेष प्रयत्न करावेत, दर तीन महिन्यांनी रोजगार मेळावे आयोजित करून महिलांना रोजगाराच्या संधी उपलब्ध करून द्याव्यात, एकल महिलांसाठी स्वतंत्र बचत गट स्थापन करण्यात यावेत तसेच शासकीय कार्यालयांमध्ये एकल महिलांना सन्मानपूर्वक वागणूक मिळावी, तशा सूचना संबंधित विभागांना देण्यात याव्यात.

यावेळी एकल महिला समिती महाराष्ट्र, राजरथ फाउंडेशनचे सुनील पाटील, सौ. पायलताई पाटील व साने गुरुजी फाउंडेशनचे नरेंद्र पाटील तसेच सौ. मनीषाताई वाणी, सौ. कविताताई पाटील, सौ. जयश्रीताई पाटील, सौ. सोनालीताई पाटील, सौ. ज्योतीताई सुतार, सौ. सुनंदाताई दाभाडे, सौ. रत्नाबाई पाटील, ॲड. योगेश कोळी, आलेश धनगर आदी उपस्थित होते.

सोने–चांदी स्वस्त होणार की महाग?

पान १ वरून : बँक गोल्डमन सॅक्स देखील सोन्याबाबत अत्यंत सकारात्मक आहे. गोल्डमन सॅक्सच्या मते २०२६ च्या अखेरीस सोन्याचा भाव ५,४०० डॉलर प्रति औंसपर्यंत पोहोचू शकतो. जर हा अंदाज खरा ठरला तर सध्याच्या स्तरांच्या तुलनेत सोन्यात आणखी मोठी वाढ होऊ शकते. त्यामुळे अनेक गुंतवणूकदार अजूनही सोन्याकडे दीर्घकालीन गुंतवणूक म्हणून पाहत आहेत.

एचएलबीसी आणि जेपी मॉर्गनचा अंदाज

एचएसबीसी आणि जेपी मॉर्गन सारख्या मोठ्या वित्तीय संस्थाही सोन्याबाबत सकारात्मक भूमिका घेताना दिसत आहेत. एका अहवालानुसार एचएसबीसी ने सोन्याचे लक्ष्य १० ग्रॅममागे सुमारे १,४४,०६८ रुपये ठेवले आहे. जेपी मॉर्गनचा दृष्टिकोन तुलनेने काहीसा सावध असला तरी त्यांनीही सोन्याबाबत नकारात्मक संकेत दिलेले नाहीत.

भारतात सोने किती महाग होऊ शकते?

जर बँक ऑफ अमेरिकेचा ५,००० डॉलर प्रति औंसचा अंदाज खरा ठरला आणि डॉलर–रुपया दर ९५ रुपयांच्या आसपास राहिला, तर भारतात सोन्याचा भाव १० ग्रॅममागे सुमारे १.५३ लाख ते १.५८ लाख रुपयांपर्यंत जाऊ शकतो. दुसरीकडे गोल्डमन सॅक्सचा ५,४०० डॉलर प्रति औंसचा अंदाज खरा ठरल्यास सोन्याचा भाव १.६५ लाख ते १.७० लाख रुपये प्रति १० ग्रॅमपर्यंत पोहोचू शकतो. मात्र हे अंदाज केवळ आंतरराष्ट्रीय किंमती आणि सध्याच्या डॉलर–रुपया विनिमय दरावर आधारित आहेत.

चांदीचे काय? : सोन्यासोबतच चांदीचे दरही विक्रमी पातळीच्या आसपास आहेत. भारतात चांदीचा भाव सध्या प्रतिकिलो सुमारे २.३३ लाख रुपये आहे. सामान्यतः सोन्यात तेजी आली की त्याचा परिणाम चांदीवरही दिसून येतो. मात्र चांदीत सोन्यापेक्षा अधिक चढ–उतार असतात.

सामान्य गुंतवणूकदारांनी काय करावे?

सोन्याची सध्याची परिस्थिती एक मनोरंजक चित्र समोर आणते. एका बाजूला किमती विक्रमी उच्चांकाजवळ आहेत, तर दुसऱ्या बाजूला जगातील मोठे गुंतवणूकदार सोने पूर्वीइतके महाग समजत नाहीत. त्यामुळे बाजारात आता एक मोठी चर्चा सुरू झाली आहे की, सोन्याची पुढील मोठी तेजी अजून बाकी आहे का? तज्ज्ञांचे म्हणणे आहे की कोणत्याही मालमत्तेच्या किमती सरळ रेषेत वाढत नाहीत. मध्ये–मध्ये घसरण, नफावसुली आणि अस्थिरता दिसते. मात्र बँक ऑफ अमेरिका, गोल्डमन सॅक्स, एचएसबीसी आणि जेपी मॉर्गन यांसारख्या जागतिक वित्तीय संस्थांना अजूनही सोन्यात मोठी क्षमता दिसत असल्याने बाजाराच्या दृष्टीने सोन्याची तेजी संपलेली नाही, असे वाटते.

सामाजिक न्यायाचे प्रणेते आणि लोककल्याणकारी राजे

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

दरवर्षी २६ जून हा दिवस महाराष्ट्रात आणि देशभरात छत्रपती शाहू महाराज यांचा जन्मदिवस म्हणून मोठ्या उत्साहात साजरा केला जातो. सामाजिक समता, शिक्षणाचा प्रसार, मागासवर्गीयांचे उत्थान आणि लोककल्याणकारी राज्यकारभार यांसाठी त्यांनी दिलेले योगदान अतुलनीय आहे. त्यामुळे त्यांना 'राजर्षी शाहू महाराज' म्हणून गौरविण्यात येते. त्यांच्या विचारांचा आणि कार्याचा प्रभाव आजही भारतीय समाजव्यवस्थेवर स्पष्टपणे दिसून येतो.

जन्म आणि प्रारंभिक जीवन

छत्रपती शाहू महाराज यांचा जन्म २६ जून १८७४ रोजी झाला. त्यांचे मूळ नाव यशवंतराव घाटगे होते. पुढे त्यांना कोल्हापूर संस्थान येथे दत्तक घेण्यात आले आणि ते शाहू छत्रपती म्हणून ओळखले जाऊ लागले. लहानपणापासूनच त्यांना शिक्षण, प्रशासन आणि समाजकारण यांचे संस्कार लाभले. १८९४ मध्ये त्यांनी कोल्हापूर संस्थानची सूत्रे हाती घेतली आणि प्रजाहितदक्ष राज्यकारभाराला सुरूवात केली.

सामाजिक न्यायासाठी ऐतिहासिक कार्य

शाहू महाराजांनी समाजातील जातिभेद, अस्पृश्यता आणि सामाजिक विषमता दूर करण्यासाठी अनेक क्रांतिकारी निर्णय घेतले. त्या काळात शिक्षण आणि नोकरीच्या संधी काही विशिष्ट वर्गांपुरत्याच मर्यादित होत्या. ही परिस्थिती बदलण्यासाठी त्यांनी मागासवर्गीय समाजाला शिक्षण व रोजगाराच्या संधी उपलब्ध करून दिल्या. १९०२ मध्ये त्यांनी शासकीय नोकऱ्यांमध्ये मागासवर्गीयांसाठी ५० टक्के आरक्षण लागू केले. हा निर्णय भारतातील आरक्षण व्यवस्थेचा पाया मानला जातो. सामाजिक न्याय आणि समान संधी यांची अंमलबजावणी करणारा हा अत्यंत दूरदृष्टीचा निर्णय होता.

शिक्षणाचा प्रसार

शाहू महाराजांचा ठाम विश्वास होता की शिक्षण हेच समाजपरिवर्तनाचे प्रभावी साधन आहे. त्यांनी सर्व समाजघटकांसाठी शिक्षणाची दारे खुली केली. गरीब, शेतकरी, कामगार आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांसाठी वसतिगृहे, शिष्यवृत्ती आणि शैक्षणिक सुविधा उपलब्ध करून दिल्या. त्यांनी मुलींच्या शिक्षणालाही विशेष

प्रोत्साहन दिले. समाजातील दुर्बल घटकांना शिक्षणाच्या मुख्य प्रवाहात आणण्यासाठी त्यांनी अनेक योजना राबवल्या. त्यामुळे कोल्हापूर संस्थान शिक्षणाच्या क्षेत्रात आदर्श ठरले.

अस्पृश्यता निर्मूलनासाठी प्रयत्न

त्या काळात समाजात अस्पृश्यतेची प्रथा मोठ्या प्रमाणावर होती. शाहू महाराजांनी या अन्यायकारक व्यवस्थेला ठामपणे विरोध केला. त्यांनी सार्वजनिक विहिरी, धर्मशाळा, शाळा आणि इतर सुविधा सर्वांसाठी खुल्या केल्या. समाजातील प्रत्येक व्यक्तीला समान सन्मान मिळावा यासाठी त्यांनी सातत्याने प्रयत्न केले.

महापुरुषांना दिलेले प्रोत्साहन

शाहू महाराजांनी अनेक समाजसुधारक आणि विचारवंतांना पाठबळ दिले. विशेषतः डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या सामाजिक चळवळीला त्यांनी महत्त्वपूर्ण सहकार्य केले. वंचित समाजाच्या हक्कांसाठी सुरू असलेल्या विविध उपक्रमांना त्यांनी आर्थिक आणि नैतिक पाठिंबा दिला.

लोककल्याणकारी राज्यकारभार

शाहू महाराजांचा राज्यकारभार हा प्रजाहितावर आधारित होता. शेतकरी, कामगार आणि सामान्य जनतेच्या कल्याणासाठी त्यांनी विविध योजना राबवल्या. सिंचन, शेती, उद्योग, आरोग्य आणि शिक्षण या क्षेत्रांमध्ये त्यांनी अनेक सुधारणा घडवून आणल्या. त्यांच्या प्रशासनामुळे कोल्हापूर संस्थान प्रगत आणि लोकाभिमुख राज्य म्हणून ओळखले जाऊ लागले.

आजच्या काळातील महत्त्व

आजही सामाजिक समता, शिक्षणाचा अधिकार आणि सर्वसमावेशक विकास या विषयांवर चर्चा होत असताना शाहू महाराजांचे विचार मार्गदर्शक ठरतात. समाजातील दुर्बल घटकांना मुख्य प्रवाहात आणण्याची त्यांची भूमिका आधुनिक लोकशाही मूल्यांशी सुसंगत आहे. त्यांच्या कार्यातून समानता, बंधुता आणि न्याय या मूल्यांचे महत्त्व अधोरेखित होते. छत्रपती शाहू महाराज यांचा जन्मदिवस हा केवळ स्मरणाचा दिवस नसून त्यांच्या विचारांचे आणि कार्याचे चिंतन करण्याची संधी आहे. सामाजिक न्याय, शिक्षणाचा प्रसार, स्त्री–पुरुष समानता आणि सर्वसमावेशक विकास यांसाठी त्यांनी केलेले कार्य आजही प्रेरणादायी आहे. राजर्षी शाहू महाराजांचे जीवन आपल्याला समाजहितासाठी कार्य करण्याची आणि समानतेवर आधारित समाज घडविण्याची प्रेरणा देते. त्यांच्या जन्मदिनी त्यांच्या कार्याला विनम्र अभिवादन करून त्यांच्या विचारांचा वारसा पुढे नेण्याचा संकल्प करणे हीच त्यांना खरी दै. 'ग्लोबल महातेज' परिवारातर्फे आदरांजली.

हे वृत्तपत्र मुद्रक, प्रकाशक व मालक श्री. आनंद डिगंबर महाले यांनी महातेज पब्लिकेशनसाठी अविष्कार ग्राफिक्स, प्लॉट नं. 17, रामचंद्र नगर, भुसावळ रोड, जळगाव (महाराष्ट्र) 425002 येथे छापून गट नं. 160, प्लॉट नं. 51/52, सुप्रभा अपार्टमेंट, मराठा मंगल कार्यालयाजवळ, पटवारी कॉलनी, अमळनेर, जि. जळगाव (महाराष्ट्र) 425401 येथे प्रसिद्ध केले. संपादक :– आनंद डिगंबर महाले (रजि नं. MAHBIL/25/A0192), कार्यकारी संपादक श्री. भरत रघुनाथ पाटील (पी. आर. बी. कायद्यानुसार संपादकीय जबाबदारी यांची राहील.) या अंकात प्रसिद्ध झालेल्या बातम्या व लेख यातून व्यक्त झालेल्या मतांशी संपादक व कार्यकारी संपादक सहमत असतीलच असे नाही. महातेज पब्लिकेशन तथा ग्लोबल महातेज संबंधित कोणतेही वाद तथा खटले फक्त अमळनेर न्यायालयातच चालविले जातील. संपर्क : 7711004040, 7711004242, ई–मेल : globalmahatej@gmail.com

पाऊस पडल्यावर मातीतून सुगंध का येतो?

त्यामागील काय आहे नेमके कारण?

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

एका जुन्या रिपोर्टनुसार बॅक्टेरियासोबतच झाडातून निघणारे तेल सुद्धा मातीतून येणाऱ्या सुगंधास कारणीभूत ठरते. या रिपोर्टला सहमती दर्शविणारे अनेक रिपोर्ट आतापर्यंत समोर आले आहेत.

पाऊस पडतो तेव्हा तुम्ही कच्च्या रस्त्यावर, बागेत किंवा शेतामध्ये तसेच आजुबाजूस माती असणाऱ्या परिसरामध्ये असाल तर एक गोष्ट तुम्ही अनुभवली असेल की, जेव्हा पाऊस पडू लागतो तेव्हा वातावरणामध्ये मातीमुळे एक वेगळाच सुगंध दरवळू लागतो. अशावेळी तुमच्या मनामध्ये सुद्धा एक प्रश्न निर्माण झाला असेल की पाऊस पडल्यानंतर या मातीचा सुगंध वातावरणामध्ये का दरवळत असतो? यामागे नेमके कारण काय आहे की ज्यामुळे संपूर्ण वातावरणच आल्हाददायक आणि प्रसन्न होऊन जाते. खरेतर जेव्हा उन्हाळा संपून पावसाळा सुरू होण्याची चाहूल लागते, जेव्हा पावसाचे आगमन होण्याची चिन्हे दिसू लागतात तेव्हा पहिल्या सरीवेळी पावसाचे थेंब मातीवर पडतात आणि अशावेळी येणारा सुगंध हा कोणत्याही अत्तरापेक्षा वरचढ असतो.

पावसाचे थेंब पडल्यानंतर मातीमधून एका विशिष्ट प्रकारच्या सुगंधाची निर्मिती होते जेव्हा पाण्याचे थेंब जमिनीवर पडतात तेव्हा हवेचे छोटे छोटे बुडबुडे तयार होतात. हे बुडबुडे फुटले की ते आधी वरच्या दिशेने पुढे सरकतात आणि हवेमध्ये छोट्या छोट्या कणाना बाहेर काढत असते ज्याला एरोसॉल असे म्हणतात. हा सुगंध का येतो? कुठून येतो आणि हा सुगंध नेमका कसा तयार होतो? या प्रश्नांची उत्तरे शोधत असताना त्यामागे अनेक कारणे सांगण्यात आलेली आहेत. यामागे वनस्पती शास्त्र सुद्धा आहे आणि जैवविज्ञान शास्त्र सुद्धा असल्याचे मानले जाते. चला तर मग आपण जाणून घेऊया सविस्तरपणे.

रिपोर्ट नेमका काय सांगतो?

science.org च्या रिपोर्टनुसार पाऊस पडल्यानंतर मातीतून सुगंध येतो त्या सुगंधास 'पेट्रिकोर' असे म्हटले जाते. पेट्रिकोर या शब्दाची निर्मिती ग्रीक भाषेतील शब्द पेट्रा द्वारे झाली आहे याचा अर्थ आहे स्टोन किंवा आईकर. द टाइम्स च्या रिपोर्ट आधारे त्यांनी आपल्या वेबसाइट मध्ये याबाबत लिखाण केले आहे की, पेट्रीकोर नावाचा हा सुगंध मातीत असणाऱ्या सूक्ष्म स्ट्रेप्टोमाइसेट बॅक्टेरियाचे उपउत्पादन आहे, ज्यामुळे जियोस्मिन नावाचे संयुग तयार होते.

'आयएएनएस'च्या एका रिपोर्ट नुसार बॅक्टेरिया सोबत झाडातून निघणारे तेल सुद्धा मातीतून येणाऱ्या सुगंधाचे कारण बनते. केंब्रिज मधील मैसाचुसेट्स इंस्टीट्यूट ऑफ टेक्नोलॉजी येथे मॅकेनिकल इंजीनियरिंगचे असिस्टंट प्रोफेसर कुलेन बुई यांच्या मते झाडाद्वारे उत्सर्जित केले गेलेल्या काही तरल पदार्थ आणि बॅक्टेरिया द्वारा निघणारे काही विशेष रसायन यांची पावसाच्या थेंबा सोबत रिॲक्शन होते

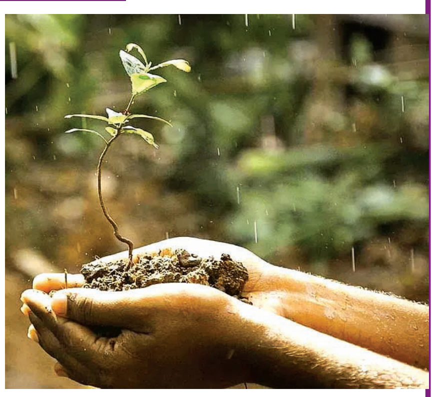

ज्यामुळे अशा प्रकारचा सुगंध वातावरणामध्ये तयार होतो.

बॅक्टेरिया पसरवतो बीजाणू

एका रिपोर्टनुसार मातीमध्ये उपलब्ध असणारे बॅक्टेरिया एक्टिनोमाइसेट्स किंवा स्ट्रेप्टोमाइसीट याच्या सुगंधाचे कारण सुद्धा बनते.वैज्ञानिकांच्या अनुसार मातीमध्ये सापडणारे बॅक्टेरिया वेळे सोबतच काही बीजाणूना मातीमध्ये पसरवून देतो यासोबतच काही झाडे, वनस्पती उन्हाळ्यात पाणी न मिळण्याच्या कारणामुळे सुकून जातात.

या झाडांच्या द्वारे सुद्धा एक प्रकारचा तरल पदार्थ बाहेर निघतो आणि तो मातीमध्ये मिसळून जातो पाऊस पडल्यानंतर जसे मातीमध्ये जास्त प्रमाणामध्ये पाणी पडते तेव्हा तो तरल पदार्थ क्लोरीन गॅस आणि मातीच्या जिवाणू पाणी सोबत मिसळून एक केमिकल रिएक्शन तयार करतात, या कारणामुळेच मातीतून सुगंध येऊ लागतो.

ओझोनच्या कारणामुळे वादळानंतर फ्रेश गंध येऊ लागतो

पाऊस पडल्यानंतर मातीतून येणाऱ्या सुगंधाचे एक कारण फ्रेश सुगंध सुद्धा सांगितले जाते खरंतर ओझोनच्या कारणामुळे वादळानंतर फ्रेश गंध येऊ लागतो. वैज्ञानिकाच्या अनुसार ओझोनमध्ये क्लोरीन गॅसमध्ये प्रमाणे तिखट आणि तेज गंध असतो पाऊस पडल्यानंतर जेव्हा वातावरणामध्ये उपलब्ध असणारा ओझोन गॅस काही प्रमाणा मध्ये पाण्यासोबत मिसळतो आणि यामुळेच वातावरणामध्ये सुगंध पसरू लागतो.

वेगवेगळ्या झाडांद्वारे निघणारे तेल सुद्धा एक कारण सांगितले जाते. रिपोर्टनुसार पर्यावरणामध्ये हे तेल जमा झालेले असते आणि पाऊस पडताच यासोबत काही केमिकल या तेलाला हवेमध्ये सोडून देतात आणि म्हणूनच पाऊस पडल्यावर वातावरणामध्ये सुगंध निर्माण होण्याचे हे कारण सुद्धा सांगितले जाते. असे सांगितले जाते की पावसाचे पाणी आणि माती यांच्यासोबत केमिकल रिएक्शन होते आणि म्हणूनच एक आगळा वेगळा सुगंध वातावरणामध्ये दरवळू लागतो.

मां पढ़कर सुनाती थीं, दृष्टिबाधित बेटे ने यूपीएससी में २० वीं रैंक लाकर दिया मेहनत का फल

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

सक्सेस स्टोरी

रविराज की कामयाबी यह दर्शाती है कि दृढ़ निश्चय और निरंतर मेहनत के बल पर किसी भी चुनौती को पार किया जा सकता है। दृष्टिबाधित होते हुए भी उन्होंने यूपीएससी सिविल सेवा परीक्षा में २०वीं रैंक हासिल की है। आइए जानें उनकी सफलता के प्रेरणादायक सफर के बारे में.

'है कौन विघ्न ऐसा जग में, टिक सके वीर नर के मग में। खम ठोक ठेलता है जब नर, पर्वत के जाते पांव उखड़। मानव जब जोर लगाता है, पत्थर पानी बन जाता है।' राष्ट्रकवि रामधारी सिंह दिनकर की यह पंक्तियां मनुष्य के अदम्य साहस और दृढ़ संकल्प को दर्शाती हैं। रविराज की सफलता की कहानी एक बार फिर एक इन पंक्तियों को मायने देती है। रविराज की कामयाबी यह दर्शाती है कि दृढ़ निश्चय और निरंतर मेहनत के बल पर किसी भी चुनौती को पार किया जा सकता है।

दृष्टिबाधित रविराज ने यूपीएससी में लहराया परचम

नवादा जिले के अकबरपुर प्रखंड के महुली गांव के रहने वाले दृष्टिबाधित युवा रविराज ने संघ लोक सेवा आयोग (यूपीएससी) की परीक्षा में अखिल भारतीय स्तर पर २०वीं रैंक प्राप्त कर बड़ी उपलब्धि हासिल की है।

किसान परिवार से आने वाले रविराज ने सीमित साधनों के बावजूद अपने लक्ष्य को हासिल किया। उनकी उपलब्धि ने न केवल नवादा जिले का नाम रोशन किया है, बल्कि आसपास के क्षेत्रों के युवाओं के लिए भी वे प्रेरणा बन गए हैं।

बीपीएससी की परीक्षा भी पास कर चुके हैं रविराज

रविराज इससे पहले भी अपनी क्षमता का परिचय दे चुके हैं। उन्होंने बिहार लोक सेवा आयोग की परीक्षा पास कर राजस्व अधिकारी के पद पर चयन प्राप्त किया था। उस परीक्षा में भी वे अपने जिले के टॉपर रहे थे।

दृष्टिबाधित रविराज ने कड़ी मेहनत और अटूट इच्छाशक्ति के साथ यूपीएससी सिविल सेवा परीक्षा २०२४ में १८२वीं रैंक (एआयआर १८२) हासिल की थी। अब उन्होंने यूपीएससी में शानदार रैंक प्राप्त कर एक और बड़ी उपलब्धि अपने नाम कर ली है।

रविराज की पढ़ाई-लिखाई

रविराज की शुरुआती पढ़ाई दयाल पब्लिक स्कूल से हुई। इसके बाद उन्होंने इंटरमीडिएट की शिक्षा सत्येंद्र नारायण सिंह इंटर स्कूल से पूरी की। आगे की पढ़ाई के लिए उन्होंने सीताराम साहू कॉलेज में प्रवेश लिया और वहीं से राजनीति विज्ञान विषय में स्नातक की डिग्री प्राप्त की। रविराज के अनुसार, उन्होंने इस बार भी यूपीएससी परीक्षा में सफलता हासिल की है।

रोज ८ से १० घंटे की मेहनत रंग लाई

अपनी तैयारी के बारे में उन्होंने बताया कि उन्होंने घर पर रहकर ही नियमित अध्ययन किया। वे प्रतिदिन लगभग ८ से १० घंटे तक पढ़ाई करते थे। लगातार अनुशासन और समर्पण के साथ की गई तैयारी का ही परिणाम है कि आज उन्हें यह सफलता मिली है।

रविराज की उपलब्धि से महुली गांव और आसपास के क्षेत्रों में उत्साह का माहौल है। ग्रामीणों और स्थानीय जनप्रतिनिधियों ने उन्हें बधाई दी है। बताया जा रहा है कि इस इलाके से पहली बार किसी अभ्यर्थी ने यूपीएससी में इतनी उत्कृष्ट रैंक हासिल की है।

उनकी सफलता से उनके माता-पिता भी बेहद खुश हैं। उनकी मां विभा सिन्हा ने बेटे की मेहनत और संघर्ष को याद करते हुए भावुक होकर उसकी सफलता की कहानी साझा की। वहीं उनके पिता रंजन कुमार सिन्हा ने कहा कि बेटे की लगन और परिश्रम ने आज पूरे परिवार का सपना साकार कर दिया है।

फिलहाल रविराज नवादा शहर के नवीन नगर इलाके में किराए के मकान में रहते हैं। इस समय वे नवादा से बाहर हैं और घर पर परिवार का कोई सदस्य मौजूद नहीं है। फोन पर बातचीत के दौरान उन्होंने अपनी अखिल भारतीय २०वीं रैंक मिलने की पुष्टि की।

सफलता में मां की अहम भूमिका

रविराज की सफलता उन युवाओं के लिए प्रेरणा है जो कठिन परिस्थितियों के बावजूद बड़े लक्ष्य निर्धारित करते हैं और उन्हें पूरा करने के लिए लगातार प्रयास करते रहते हैं। उनकी इस उपलब्धि के पीछे उनकी मां विभा सिन्हा की भी महत्वपूर्ण भूमिका रही है। वे रविराज को पढ़कर सुनाती थीं, जिसे वह सुनकर याद कर लेते थे। यहां तक कि उनकी मां ही उनके लिए नोट्स भी लिखती थीं, जिससे उनकी तैयारी में काफी मदद मिली।

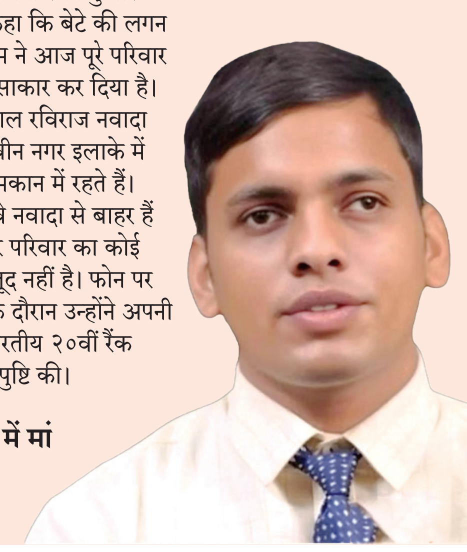

रोज सकाळी नाश्त्याला स्प्राउट्स खा; शरिराला मिळतील हे ७ आरोग्यदायी फायदे

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

स्प्राउट्समध्ये प्रथिनांचे प्रमाण चांगले असते. त्यामुळे स्नायू मजबूत राहण्यास मदत होते आणि शरीराला दिवसभरासाठी आवश्यक ऊर्जा मिळते.

पचनक्रिया सुधारते

स्प्राउट्समध्ये भरपूर फायबर असते. यामुळे अन्नाचे पचन चांगले होते आणि बद्धकोष्ठता, अपचन यांसारख्या समस्या कमी होण्यास मदत मिळते.

वजन नियंत्रणात ठेवण्यास मदत

स्प्राउट्स कमी कॅलरी आणि जास्त फायबरयुक्त असल्यामुळे पोट जास्त वेळ भरलेले राहते. त्यामुळे वारंवार भूक लागत नाही आणि वजन नियंत्रणात राहण्यास मदत होते.

रोगप्रतिकारक शक्ती वाढवते

स्प्राउट्समध्ये व्हिटॅमिन सी, अँटिऑक्सिडंट्स आणि इतर पोषक घटक असतात. हे शरीराची रोगप्रतिकारक क्षमता मजबूत करण्यास मदत करतात.

हृदयाच्या आरोग्यासाठी फायदेशीर

स्प्राउट्समधील फायबर आणि अँटिऑक्सिडंट्स खराब कोलेस्ट्रॉल कमी करण्यास मदत करू शकतात. त्यामुळे हृदय निरोगी ठेवण्यास मदत होते.

त्वचा आणि केसांसाठी उपयुक्त

स्प्राउट्समध्ये असलेले जीवनसत्त्वे, खनिजे आणि अँटिऑक्सिडंट्स त्वचेची चमक वाढवण्यास तसेच केस मजबूत ठेवण्यास मदत करतात.

शरीराला दिवसभर ऊर्जा मिळते

सकाळी स्प्राउट्स खाल्ल्याने शरीराला आवश्यक पोषक घटक मिळतात. त्यामुळे थकवा कमी जाणवतो आणि दिवसभर उत्साही वाटते.

बॉलिवूडची पहिली सुपरस्टार अभिनेत्री कोण?

जिचे चित्रपट बघायला गेलेले लोक थिएटरबाहेर काढायचे चपल, कारण काय?

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

हिंदी चित्रपटसृष्टीच्या सुवर्णकाळातील पहिली 'ब्यूटी क्वीन' आणि 'ड्रीमगर्ल' म्हणून ओळखल्या जाणाऱ्या नसीम बानू १९४० च्या दशकात आपल्या अप्रतिम सौंदर्याने आणि प्रभावी अभिनयाने प्रेक्षकांच्या मनावर अधिराज्य गाजवत होत्या. त्या त्या काळातील सर्वात लोकप्रिय अभिनेत्रींपैकी एक होत्या.

प्रसिद्ध अभिनेत्री सायरा बानो यांच्या त्या आई तर ज्येष्ठ अभिनेते दीलिप कुमार यांच्या सासूबाई होत्या.

४ जुलै १९१६ रोजी जुन्या दिल्लीत त्यांचा जन्म झाला. त्यांचे मूळ नाव रोशन आरा बेगम होते. त्या इतक्या सुंदर होत्या की त्यांना लोकांच्या नजरेपासून दूर ठेवण्यासाठी अनेकदा पडद्याआड ठेवले जात असे.

बालपणी आईसोबत मुंबईला आल्यावर त्यांनी एका चित्रपटाचे चित्रीकरण पाहिले आणि अभिनेत्री होण्याचा निर्धार केला. सुरुवातीला कुटुंबीयांचा विरोध असला तरी त्यांनी आपल्या स्वप्नाचा पाठपुरावा केला.

१९३५ मध्ये दिग्दर्शक सोहराब मोदी यांच्या 'खून का खून' या चित्रपटातून त्यांनी रुपेरी पडद्यावर पदार्पण केले. या चित्रपटाच्या यशानंतर त्यांना मोठी लोकप्रियता मिळाली आणि त्या निर्मात्यांची पहिली पसंती बनल्या. त्यानंतर त्यांनी शिक्षण अर्धवट सोडून पूर्णवेळ चित्रपटसृष्टीत काम करण्यास सुरुवात केली.

विशेषतः 'पुकार' चित्रपटातील राणी नूरजहाँची भूमिका त्यांच्या कारकिर्दीतील मैलाचा दगड ठरली. या भूमिकेचा प्रभाव इतका होता की प्रेक्षक चित्रपटगृहात प्रवेश करताना चपल बाहेर काढून जात असल्याच्या कथा आजही सांगितल्या जातात.

शांत - चांगल्या झोपेसाठी चांगला पलंग नव्हे तर चांगली गादी आवश्यक आहे.
सर्वोत्तम क्वालिटीच्या गादी साठी

एकमेव ४५ वर्षांचा समृद्ध अनुभव असलेले शोरुम
सीमा हॅण्डलूम हॉउस पारोळा रोड, धुळे

कुलदेवींवर मंगळवारी कुंकुमार्चन कसे करावे?

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

मंगळवार हा देवी उपासनेसाठीही मंगल दिवस मानला जातो. या दिवशी आपल्या कुलदेवींचे कुंकुमार्चन भक्तिभावाने केल्यास देवींची कृपा, कुटुंबाचे रक्षण, सौभाग्य आणि मंगलकार्यांना आशीर्वाद मिळावा, अशी श्रद्धा आहे.

कुंकुमार्चन करण्याची सोपी पद्धत

- स्नान करून स्वच्छ वस्त्रे परिधान करावीत.
- कुलदेवींच्या मूर्ती, फोटो किंवा टाकासमोर दीप, उदबत्ती लावावी.
- हळद-कुंकू, फुले आणि नैवेद्य अर्पण करावा.
- देवीचे ध्यान करून प्रार्थना करावी.

'अहो माझ्या कुलस्वामिनी, माझ्यावर व माझ्या कुटुंबावर कृपादृष्टी राहू द्या. सर्वांचे आरोग्य, सुख, शांती आणि कल्याण करा.' त्यानंतर देवींच्या चरणी किंवा प्रतिमेवर एकेक कुंकवाची अर्पणे करत नामस्मरण करावे.

कुंकुमार्चन करताना म्हणण्याचे मंत्र

मंत्र :

'ॐ श्री कुलदेवतायै नमः।'

किंवा **'ॐ ऐं ह्रीं क्लीं चामुण्डायै विच्चे नमः।'**

किंवा आपल्या कुलदेवींचे नाव घेत 'श्री (कुलदेवींचे नाव) देव्यै नमः।'

उदा. : **'श्री भवानी देव्यै नमः।' 'श्री रेणुका देव्यै नमः।' 'श्री महालक्ष्मी देव्यै नमः।'**

प्रत्येक नामोच्चारानंतर थोडे कुंकू अर्पण करावे. श्रद्धेनुसार ११, २१, ५१ किंवा १०८ वेळा नामजप करता येतो.

शेवटी प्रार्थना

'माता, हे कुंकुमार्चन भक्तिभावाने अर्पण केले आहे. यातील सर्व त्रुटी क्षमा करून माझ्या कुटुंबावर तुमची कृपा, संरक्षण आणि आशीर्वाद सदैव राहू द्या.'

अधिक मासात मोठ्या विधीपेक्षा श्रद्धा, नम्रता आणि नामस्मरण महत्त्वाचे असते. भक्तिभावाने केलेले साधे कुंकुमार्चनही देवीला प्रिय मानले जाते.

कामाख्या देवींचे मासिक पाळीचे 'ते' ३ दिवस, जेथे नदीचे पाणीही होते लाल!

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

आसाममधील कामाख्या देवींच्या मंदिरात सध्या अंबुबाची यात्रा सुरू आहे. या ४ दिवसीय उत्सवादरम्यान मंदिराचे दरवाजे तीन दिवस बंद राहतात. कारण जाणून थक्क व्हाल.

कामाख्या देवी एक अद्भुत शक्तिपीठ. देवींच्या मंदिरात सध्या अंबुबाची यात्रेला सुरूवात झाली असून, २६ जून २०२६ रोजी हा उत्सव संपेल. या काळात कामाख्या देवी मंदिराचे दरवाजे तीन दिवस बंद राहतात. या काळात पूजा आणि दर्शन पूर्णपणे स्थगित केले जाते. धार्मिक मान्यतेनुसार दरवर्षी अंबुबाची यात्रेदरम्यान कामाख्या देवींना ४ दिवस मासिक पाळी येते. हा काळ अत्यंत पवित्र मानला जातो. ही चार दिवसीय यात्रा भारतासह परदेशातील भाविकांना मोठ्या संख्येने आकर्षित करते. शिवाय, जगभरातील तांत्रिक, साधू देखील अंबुबाची यात्रेला भेट देत असतात. कामाख्या देवींचे मासिक पाळीचे 'ते' ४ दिवस येथील नदीचे पाणी लाल का होते? जाणून घेऊ त्यामागे काय आहे धार्मिक महत्त्व.

५१ शक्तीपीठांपैकी एक. कामाख्या मंदिराचे रहस्य

आसाममधील गुवाहाटी येथील नीलाचल पर्वतावर वसलेले कामाख्या देवींचे मंदिर हे ५१ शक्तीपीठांपैकी एक आहे. इतर सर्व शक्तीपीठांमध्ये हे मंदिर अत्यंत विशेष मानले जाते. पौराणिक मान्यतेनुसार देवी सतींची योनी येथे पडली होती, म्हणूनच कामाख्या मंदिरात देवींची कोणतीही मूर्ती नाही. येथे केवळ योनींची पूजा केली जाते, जी नेहमी फुलांनी झाकलेली असते. कामाख्या मंदिरात देवींची योनी असल्यामुळे कामाख्या देवींना वर्षातून एकदा मासिक पाळी येते, अशी मान्यता आहे. जी अंबुबाची उत्सव म्हणून साजरी केली जाते. असे म्हटले जाते, की या दिवसांमध्ये ब्रह्मपुत्रा नदीचे पाणी देखील लाल होते. अंबुबाचीला निसर्गाच्या सुपीकतेचे प्रतीक म्हणूनही पाहिले जाते.

देवींचे 'अंगवस्त्र' मिळविण्यासाठी भक्तांची गर्दी

कामाख्या देवींची जेव्हा यात्रा सुरू होते तेव्हा मंदिराचे दरवाजे पूर्णपणे बंद केले जातात. देवींची योनी पूर्णपणे पांढऱ्या वस्त्राने झाकली जाते आणि मंदिर आतून लाल वस्त्राने किंवा साडीने सजविले जाते. चौथ्या दिवशी जेव्हा मंदिराचे दरवाजे उघडले जातात तेव्हा ते पांढरे वस्त्र पूर्णपणे लाल होते आणि भक्तांना प्रसाद म्हणून दिले जाते. या पवित्र वस्त्राला 'अंगोडक' आणि 'अंगवस्त्र' म्हटले जाते आणि ते घेण्यासाठी मोठ्या संख्येने भक्त जमतात. हे वस्त्र अत्यंत शुभ मानले जाते. भाविकांचा असा विश्वास आहे की हे वस्त्र जवळ ठेवल्याने वाईट शक्ती नेहमी दूर राहतात.

विश्वातील सर्वांत शुद्ध आणि तेजस्वी ऊर्जा

असा विश्वास आहे की या तीन दिवसांत कामाख्या देवींना मासिक पाळी येते. तंत्रशास्त्रानुसार देवींची मासिक पाळीची अवस्था ही विश्वातील सर्वांत शुद्ध आणि तेजस्वी ऊर्जा मानली जाते. या काळात नीलाचल पर्वतरांगांमध्ये शक्तीचा प्रवाह सर्वोच्च पातळीवर असतो. या काळात केलेल्या कोणत्याही साधनेमुळे अनेक पटींनी लाभ होतो. मासिक पाळी हे सृजनशील शक्ती, प्रजननक्षमता आणि निसर्गाच्या पुनर्जन्माचे प्रतीक मानले जाते. तंत्रशास्त्रानुसार हा तो काळ आहे जेव्हा देवींची दिव्य शक्ती जागृत होते म्हणूनच जगभरातील तांत्रिक, अघोरी आणि साधू या ठिकाणी भेट देतात.

विवाहिता 'या' देवीची पूजा का करत नाहीत?

जाणून घ्या पौराणिक कारण

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

धार्मिक मान्यतेनुसार धुमावती देवी या दहा महाविद्यांपैकी (१० तांत्रिक देवी) सातवी विद्या मानली जातात. धुमावती जयंतीला त्यांची पूजा-साधना केली जाते. परंतु विवाहित महिलांना (सुवासिनींना) त्यांची थेट पूजा करण्यास किंवा दर्शन घेण्यास शास्त्रात सक्त मनाई आहे. विवाहित महिलांनी धुमावती देवींची पूजा न करण्यामागे खालील धार्मिक आणि पौराणिक कारणे आहेत.

विवाहित महिलांनी पूजा न करण्याची मुख्य कारणे

१) देवीचे 'विधवा' स्वरूप

पौराणिक कथेनुसार एकदा तीव्र भूक लागल्यामुळे देवींनी स्वतःचे पती म्हणजेच भगवान शिवजी यांनाच गिळंकृत केले होते. शिवजींनी शरीरात प्रचंड उष्णता निर्माण केल्यावर देवींनी त्यांना बाहेर काढले, पण तोपर्यंत भगवान शिवजी अदृश्य झाले होते. पतीला गिळल्यामुळे शिवजींनी तिला 'तू विधवा रूपात राहशील' असा शाप दिला. देवी धुमावतींचे रूप हे पांढरे वस्त्र नेसलेली, विस्कटलेले केस असणारी आणि कावळ्याच्या रथावर बसलेली एक वृद्ध विधवा महिला असे आहे. हिंदू धर्मात विधवा स्वरूप हे दुःख आणि वियोगाचे प्रतीक मानले जाते, म्हणून सुवासिनी महिला त्यांच्या पूजेपासून दूर राहतात.

२) वैवाहिक जीवनावर वाईट परिणाम होण्याची भीती

असे मानले जाते, की धुमावती देवी या दारिद्र्य, कलह, संकटे आणि वैराग्याच्या देवी आहेत. जर एखाद्या विवाहित महिलाने त्यांची पूजा केली किंवा त्यांच्या मूर्तीचे दर्शन घेतले, तर त्यांच्या मनात वैराग्याची भावना निर्माण होऊ शकते. ज्यामुळे त्यांच्या सुखी संसारेच्छेला तडा जाऊ शकतो. तसेच पतीच्या आरोग्यावर किंवा आयुष्यावर याचा वाईट परिणाम होऊ शकतो, अशी श्रद्धा आहे.

वारंवार विचारला जाणारा प्रश्न; मग विवाहितांनी काय करावे?

शास्त्रातील नियम : विवाहित महिला धुमावती देवींच्या मूर्तीची किंवा फोटोची थेट पूजा करत नाहीत. त्यांनी केवळ दुरूनच देवींना नमस्कार करावा. जर कुटुंबावर खूप मोठे संकट असेल, तर घरातील पुरुष देवींची पूजा करू शकतात, ज्याचा फायदा संपूर्ण कुटुंबाला होतो. थोडक्यात सांगायचे तर आपल्या पतीच्या दीर्घायुष्यासाठी आणि घरातील सुख-शांतीसाठी विवाहित महिला धुमावती जयंतीला तिचे पूजन करत नाहीत.

३) देवीची उग्र प्रवृत्ती

धुमावती देवी या अत्यंत उग्र आणि तांत्रिक देवी आहेत. त्यांची साधना मुख्यत्वे अघोरी, तांत्रिक आणि संन्यासी लोक शत्रूंचा नाश करण्यासाठी आणि तंत्र सिद्धीसाठी करतात. संसारी माणसांना, विशेषतः महिलांना त्यांची उग्र ऊर्जा सहन होत नाही, अशी मान्यता आहे.

क्या पार्वती ही है माता दुर्गा, जानिए रहस्य...

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

यदि आप देवी के भक्त है तो आपको यह लेख जरूर अंत तक पढ़ना चाहिए क्योंकि इससे आपके भ्रम का समाधान होगा। तब आप जान सकेंगे कि आप किस देवी की पूजा कर रहे हैं।

हिन्दू धर्म में सैंकड़ों देवियां हैं। उनमें से कुछ प्रजापतियों की पुत्रियां हैं, तो कुछ स्यंभू हैं और कुछ अन्य किसी देवता की पत्नियां हैं। यहां हम जानते हैं माता दुर्गा का रहस्य जिन्हें अम्बे, जगदम्बे, शेरावाली, पहाड़ावाली, चामुंडा, तुलजा आदि कहा जाता है। जिन्हें महिष मर्दिनी और शुम्भ-निशुम्भ, चंड-मुंड और रक्तबीज आदि का वध करने वाली कहा जाता है। लेकिन क्या ये सभी देवियां एक ही है या अलग-अलग?

यह तो आप जानते ही होंगे कि सरस्वती और लक्ष्मी इन दुर्गा माता से भिन्न हैं, लेकिन अब सवाल यह उठता है कि पार्वती भी क्या दुर्गा या अम्बे ही है? क्या काली, तारा, छिन्नमस्ता, षोडशी, भुवनेश्वरी, त्रिपुरभैरवी, धूमावती, बगलामुखी, मातंगी और कमला ये सभी एक ही माता हैं? क्या शैलपुत्री, ब्रह्मचारिणी, चंद्रघंटा, कूष्मांडा, स्कंदमाता, कात्यायनी, कालरात्रि, महागौरी और सिद्धिदात्री माता सभी एक ही है? जानिए इसका रहस्य।

आदि शक्ति मां जगदम्बे :

शिवपुराण के अनुसार उस अविनाशी परब्रह्म (काल) ने कुछ काल के बाद द्वितीय की इच्छा प्रकट की। उसके भीतर एक से अनेक होने का संकल्प उदित हुआ। तब उस निराकार परमात्मा ने अपनी लीला शक्ति से आकार की कल्पना की, जो मूर्तिरहित परम ब्रह्म है। परम ब्रह्म अर्थात एकाक्षर ब्रह्म। परम अक्षर ब्रह्म। वह परम ब्रह्म भगवान सदाशिव है। एकांकी रहकर स्वेच्छा से सभी ओर विहार करने वाले उस सदाशिव ने अपने विग्रह (शरीर) से शक्ति की सृष्टि की, जो उनके अपने श्रीअंग से कभी अलग होने वाली नहीं थी। सदाशिव की उस पराशक्ति को प्रधान प्रकृति, गुणवती माया, बुद्धि तत्व की जननी तथा विकाररहित बताया गया है।

वह शक्ति अम्बिका (पार्वती या सती नहीं) कही गई है। उसको प्रकृति, सर्वेश्वरी, त्रिदेव जननी (ब्रह्मा, विष्णु और महेश की माता), नित्या और मूल कारण भी कहते हैं। सदाशिव द्वारा प्रकट की गई उस शक्ति की ८ भुजाएं हैं।

पराशक्ति जगतजननी वह देवी नाना प्रकार की गतियों से संपन्न है और अनेक प्रकार के अस्त्र शक्ति धारण करती है। एकांकिनी होने पर भी वह माया शक्ति संयोगवशात अनेक हो जाती है। उस कालरूप सदाशिव की अर्द्धांगिनी को ही अम्बा जगदम्बा कहते हैं।

कौन हैं नवरात्रि की नौ देवियां?

नवदुर्गा का रहस्य : नवरात्रि के नौ दिनों में जिन देवियों को पूजा जाता है उनमें से कौन सी देवी का संबंध किससे है यह जानना जरूरी है। पहली देवी शैलपुत्री को सती कहा गया है जो दक्ष की पुत्र थीं, जिन्होंने यज्ञ की आग में कूदकर खुद को भस्म कर लिया था। इसके बाद उन्होंने ही ब्रह्मचारिणी के रूप में दूसरा जन्म लिया और वे ही बाद में स्कंद (कार्तिकेय) की माता कहलाई। कठोरतप करने के कारण जब उनका वर्ण काला पड़

गया तब शिव ने प्रसंन्न होकर इनके शरीर को गंगाजी के पवित्र जल से मलकर धोया तब वह विद्युत प्रभा के समान अत्यंत कांतिमान-गौर हो उठा। तभी से इनका नाम महागौरी पड़ा। यही माता हिमालय की पुत्री होने के कारण पार्वती कहलायी।

ये हैं नवदुर्गा : शैलपुत्री, ब्रह्मचारिणी, चंद्रघंटा, कूष्मांडा, स्कंदमाता, कात्यायनी, कालरात्रि, महागौरी और सिद्धिदात्री माता सभी एक ही है?

इससे यह सिद्ध हुआ की शैलपुत्री, स्कंदमाता और महागौरी तो शिवजी की पत्नियां हैं और बाकी सभी आदि शक्ति जगदम्बा के ही रूप हैं जो शिवजी की माता हैं। कात्यायनी का नाम इसलिए कात्यायनी पड़ा क्योंकि कात्य गोत्र में जन्में प्रसिद्ध महर्षि कात्यायन ने भगवती पराम्बा की कठिन तपस्या की थीं। उनकी इच्छा थी कि उन्हें पुत्री प्राप्त हो। तब मां भगवती ने उनके घर पुत्री के रूप में जन्म लिया। इसलिए यह देवी कात्यायनी कहलाईं। कात्यायनी देवी रावण के राज्य के महल की रक्षा करती थीं। कात्यायन ऋषि की कन्या ने ही महिषासुर का वध किया था। उसका वध करने के बाद वे महिषसुर मर्दिनी कहलाई। कत नमक एक विख्यात महर्षि थे, उनके पुत्र कात्य हुए तथा इन्हीं कात्य के गोत्र में प्रसिद्ध ऋषि कात्यायन उत्पन्न हुए।

क्या है दस महाविद्या की देवियों का रहस्य?

दस महाविद्याओं के नाम और रहस्य : काली, तारा, छिन्नमस्ता, षोडशी, भुवनेश्वरी, त्रिपुरभैरवी, धूमावती, बगलामुखी, मातंगी और कमला। कहीं कहीं इनके नाम इस क्रम में मिलते हैं:- १.काली, २.तारा, ३.त्रिपुरसुंदरी, ४.भुवनेश्वरी, ५.छिन्नमस्ता, ६.त्रिपुरभैरवी, ७.धूमावती, ८.बगलामुखी, ९.मातंगी और १०.कमला।

अब सवाल यह उठता है कि ये सभी माता सती या पार्वती के ही रूप हैं या की माता अम्बिका के रूप हैं या कि से सभी अलग-अलग देवियां हैं।

१) काली : इसमें से काली माता को भगवान शंकर की पत्नीं कहा गया है। इन्होंने ही असुर रक्तबीज का वध किया था।

२) तारा : दूसरी माता है तारा जो प्रजापति दक्ष की दूसरी कन्या थी। यह तारा माता.

३) शैलपुत्री (सती) की बहिन हैं। तारा देवी को हिन्दू, बौद्ध और जैन तीनों की पूजते हैं। यह तांत्रिकों की प्रमुख देवी तारा।

४) त्रिपुरसुंदरी : इनकी चार भुजा और तीन नेत्र हैं। इसे ललिता, राज राजेश्वरी और त्रिपुर सुंदरी भी कहा जाता है। भारतीय राज्य त्रिपुरा में स्थित त्रिपुर सुंदरी का शक्तिपीठ है। यहां वस्त्र और आभूषण गिरे थे। त्रिमूर्ति (ब्रह्मा, विष्णु, महेश्वर शिव) की जननी होने सेसे जगदम्बा ही त्रिपुरा हैं। उल्लेखनीय है कि महाविद्या समुदाय में त्रिपुरा नाम की अनेक देवियां हैं, जिनमें त्रिपुरा-भैरवी, त्रिपुरा और त्रिपुर सुंदरी विशेष रूप से उल्लेखनीय हैं।

५) भुवनेश्वरी : चौदह भुवनों की स्वामिनी मां भुवनेश्वरी शक्ति सृष्टि क्रम में महालक्ष्मी स्वरूपा हैं। महाविद्याओं में इन्हें चौथा स्थान प्राप्त हैं। सम्पूर्ण जगत के पालन पोषण का दाईत्व इन्हीं भुवनेश्वरी देवी का हैं, परिणाम स्वरूप ये जगन माता तथा जगत धात्री के नाम से भी विख्यात हैं। प्रकृति से सम्बंधित होने के परिणाम स्वरूप, देवी की तुलना मूल प्रकृति से भी की जाती हैं। काली और भुवनेशी प्रकारांतर से अभेद है काली का लाल वर्ण स्वरूप ही भुवनेश्वरी हैं। दुर्गम नमक दैत्य के अत्याचारों से लोगों को निजाद दिलाने वाली के कारर ये शाकम्भरी और दुर्गा नाम से भी प्रसिद्ध हुई।

देवी के मस्तक पर चंद्रमा शोभायमान है। तीनों लोकों का तारण करने वाली तथा वर देने की मुद्रा अंकुश पाश और अभय मुद्रा धारण करने वाली मां भुवनेश्वरी अपने तेज एवं तीन नेत्रों से युक्त हैं।

पांच महाविद्याओं का रहस्य जानिए....

छिन्नमस्ता : यह देवी माता पार्वती का ही एक रूप है। देवी का मस्तक कटा हुए है इसीलिए उनको छिन्नमस्ता कहा गया है। उनके साथ उनकी सहचरणीं जया व विजया हैं। तीनों मिलकर उनके धड़ से निकली रक्त की तीन धाराओं का स्तवन करते हुए दर्शायी गई है।

कामाख्या के बाद दुनिया के दूसरे सबसे बड़े शक्तिपीठ के रूप में विख्यात मां छिन्नमस्तिके मंदिर काफी लोकप्रिय है। झारखंड की राजधानी रांची से लगभग ७९ किलोमीटर की दूरी रजरप्पा के भैरवी-भेड़ा और दामोदर नदी के संगम पर स्थित मां छिन्नमस्तिके का यह मंदिर है। रजरप्पा की छिन्नमस्ता को ५२ शक्तिपीठों में शुमार किया जाता है।

६) त्रिपुरभैरवी : नारद-पाञ्चरात्र के अनुसार यह माता काली का ही स्वरूप है। यह महाविद्या के रूप में छठी शक्ति है। त्रिपुर का अर्थ तीनों लोक। दुर्गा सप्तशती के अनुसार देवी त्रिपुर भैरवी, महिषासुर नामक दैत्य के वध के काल से सम्बंधित हैं। त्रिपुरा भैरवी ऊर्ध्वान्वय की देवता हैं। माता की चार भुजाएं और तीन नेत्र हैं। इन्हें षोडशी भी कहा जाता है। षोडशी को श्रीविद्या भी माना जाता है।

देवी अपने अन्य नमो से प्रसिद्ध है तथा ये सभी सिद्ध योगिनिया हैं-१) त्रिपुर भैरवी २) कौलेश भैरवी, ३) रूद्र भैरवी, ४) चैतन्य भैरवी, ५) नित्य भैरवी, ६) भद्र भैरवी, ७) श्मशान भैरवी, ८) सकल सिद्धि भैरवी ९) संपत प्रदा भैरवी १०) कामेश्वरी भैरवी इत्यादि।

इसकी साधना से षोडश कला निपुण सन्तान की प्राप्ति होती है। देवी त्रिपुर भैरवी का घनिष्ठ संबंध 'काल भैरव' से है, जो जीवित तथा मृत मानवों को अपने दुष्कर्मो के अनुसार दंड देते हैं तथा अत्यंत भयानक स्वरूप वाले तथा उग्र स्वाभाव वाले हैं। काल भैरव, स्वयं भगवान शिव के ऐसे अवतार है, जिन का घनिष्ठ संबंध विनाश से है।

७) धूमावती : सातवीं महाविद्या धूमावती को पार्वती का ही स्वरूप माना गया है। एक बार देवी पार्वती भगवान शिव के साथ कैलाश पर विराजमान थीं। उन्हें अकस्मात् बहुत भूख लगी और उन्होंने वृषभ-ध्वज पशुपति से कुछ खाने की इच्छा प्रकट की। शिव के द्वारा खाद्य पदार्थ प्रस्तुत करने में विलम्ब होने के कारण क्षुधा पीड़िता पार्वती ने क्रोध से भर कर भगवान शिव को ही निगल लिया। ऐसा करने के फलस्वरूप पार्वती के शरीर से धूम-राशि निस्सृत होने लगी जिस पर भगवान शिव ने अपनी माया द्वारा देवी पार्वती से कहा, धूम्र से व्याप्त शरीर के कारण तुम्हारा एक नाम धूमावती पड़ेगा।

एक अन्य कथा के अनुसार महाप्रलय के समय जब सब कुछ नष्ट हो जाता है, स्वयं महाकाल शिव भी अंतर्ध्यान हो जाते हैं, मां धूमावती अकेली खड़ी रहती हैं और काल तथा अंतरिक्ष से परे काल की शक्ति को जताती हैं। उस समय न तो धरती, न ही सूरज, चांद , सितारे रहते हैं। रहता है सिर्फ धुआं और राख- वही चरम ज्ञान है, निराकार- न अच्छा. न बुरा; न शुद्ध, न अशुद्ध; न शुभ, न अशुभ- धुएँ के रूप में अकेली माँ धूमावती. वे अकेली रह जाती हैं, सभी उनका साथ छोड़ जाते हैं. इसलिए अल्प जानकारी रखने वाले लोग उन्हें अशुभ घोषित करते हैं.

(क्रमशः)